

Poliisihallituksen asiantuntijalausunto lakivaliokunnalle

Yleistä

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt Poliisihallitukselta asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä laeiksi henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa sekä vankeuslain ja eräiden muiden seuraamusten täytäntöönpanosta annettujen lakien muuttamisesta.

Poliisihallitus kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Poliisihallitus pitää esitystä perusteellisesti valmisteltuna ja lähtökohtaisesti kannatettavana. Esityksellä toteutetaan tietosuojasääntelyn uudistumiseen liittyvät tarpeelliset muutokset sekä muun muassa yhtenäistetään eri seuraamuksia koskevaa sääntelyä menettelytapojen yhdenmukaistamiseksi.

Yksityiskohtaiset kommentit

Oikeus luovuttaa tietoja toimivaltaisille viranomaisille

Hallituksen esityksen mukaisesti 19 §:ssä säädettäisiin Rikosseuraamuslaitoksen oikeudesta luovuttaa määriteltyjä tietoja henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain (1054/2018) (myöhemmin rikosasioiden tietosuojalaki) mukaisesti toimivaltaisille viranomaisille niiden kyseisen lain 1 §:ssä tarkoitettua tehtävää varten. Rikosseuraamuslaitos saisi myös oma-aloitteisesti luovuttaa poliisille eräitä esityksessä tarkemmin yksilöityjä tietoja. Viranomaisten välisen yhteistyön tehostamiseksi Poliisihallitus pitää välttämättömänä Rikosseuraamuslaitokselle esitettyä mahdollisuutta luovuttaa tietoja oma-aloitteisesti.

Poliisihallituksen näkemyksen mukaan lakiehdotus esitetyssä muodossa ei mahdollistaisi tietojen luovuttamista poliisille tapaaajista, muusta vankiin tai tutkintavankiin yhteyttä pitävästä henkilöstä eikä asioijista. Poliisihallitus esittää, että poliisille säädettäisiin rikosasioiden tietosuojalain mukaisessa poliisin tehtävässä tiedonsaantioikeus edellä mainittujen henkilöryhmien henkilötietoihin poliisin lakisääteisiin tehtäviin liittyvien tiedonsaantitarpeiden varmistamiseksi.

Tiedon luovuttaminen turvallisuustietorekisteristä

Hallituksen esityksen 30 §:n 1 momentin mukaan Rikosseuraamuslaitos voisi salassapitosäännösten estämättä ja myös oma-aloitteisesti luovuttaa

poliisille turvallisuustietorekisterin tietoja, jotka ovat välttämättömiä turvallisuustietorekisterin mukaisiin käyttötarkoituksiin. Poliisihallitus katsoo, että momentissa esitetty oma-aloitteinen tietojen luovuttaminen on välttämätöntä muun muassa rikosten ennalta estämiseksi ja paljastamiseksi. Oma-aloitteisen tietojen luovuttamisen varmistamiseksi välttämättömien tietojen vaihtamisen tarpeet on varmistettava yhteistyössä viranomaisten välillä.

Poliisihallituksen näkemyksen mukaan poliisin tehtävien asianmukaiseksi suorittamiseksi poliisille on kuitenkin tarpeen mahdollistaa erikseen määritettävien käyttöoikeuksien mukainen katselu-oikeus turvallisuustietorekisteriin poliisille välttämättömien tietojen saamiseksi. Teknisen käyttöyhteyden luomista poliisille turvallisuustietorekisteriin pidetään välttämättömänä lainvalvontaviranomaiselle asetettujen tehtävien itsenäiseksi ja asianmukaiseksi hoitamiseksi vuorokauden ympäri. On tärkeää, että poliisilla on yksiselitteisesti tekninen käyttöyhteys erityisesti rikosten estämistarkoituksessa sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi.

Sakon maksaminen vankilassa

Sakon muuntorangaistuksen maksuajan osalta Poliisihallitus lausuu esityksen sisältävän tarpeellisia tarkennuksia, jotka selkeyttävät lainsoveltamista.

Muita huomioita

Hallituksen esityksessä on muun muassa 19 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa todettu, että poliisi-termillä tarkoitetaan sekä Poliisihallituksen alaisia yksiköitä että suojelupoliisia. Poliisihallitus katsoo, että koska suojelupoliisin ja toisaalta Poliisihallituksen ja sen alaisten poliisiyksiköiden toiminta ja tietotarpeet sekä lainsäädännöstä tulevat tietojen käsittelyoikeudet poikkeavat toisistaan, voi toimijoiden käsittely yhtenä kokonaisuutena aikaansaada sekaannusta. Kirjausta voisi selkeyttää myös se, että kirjausta täsmennettäisiin myös siten, että poliisi-termillä tarkoitetaan sekä Poliisihallitusta että sen alaisia yksiköitä. Nykyisessä kirjauksessa riskinä, että kirjaus ei kata Poliisihallitusta.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi
22.02.2021 klo 10:58. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa
kirjaamosta.